

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Reningelststraat 90

Heuvelland, West-Vlaanderen

2025L126

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

BUREAUONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Rune Van Caenegem

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2025

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. BUREAUONDERZOEK [BO]	3
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE	3
1.1.1 Administratieve gegevens	3
1.1.2 De onderzoeksopdracht	5
1.1.3 Het projectgebied	6
1.2 ASSESSMENT	9
1.2.1 Landschappelijk kader	9
1.2.2 Historisch kader	14
1.2.3 Archeologisch kader	21
1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK	26
BIBLIOGRAFIE	i
BIJLAGE	ii

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de uitbreiding van een bestaande agrarisch bedrijf in Loker, deelgemeente van Heuvelland, provincie West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 46 279 m², de gecombineerde oppervlakte van de bodemingrepen bedraagt ca. 7913 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

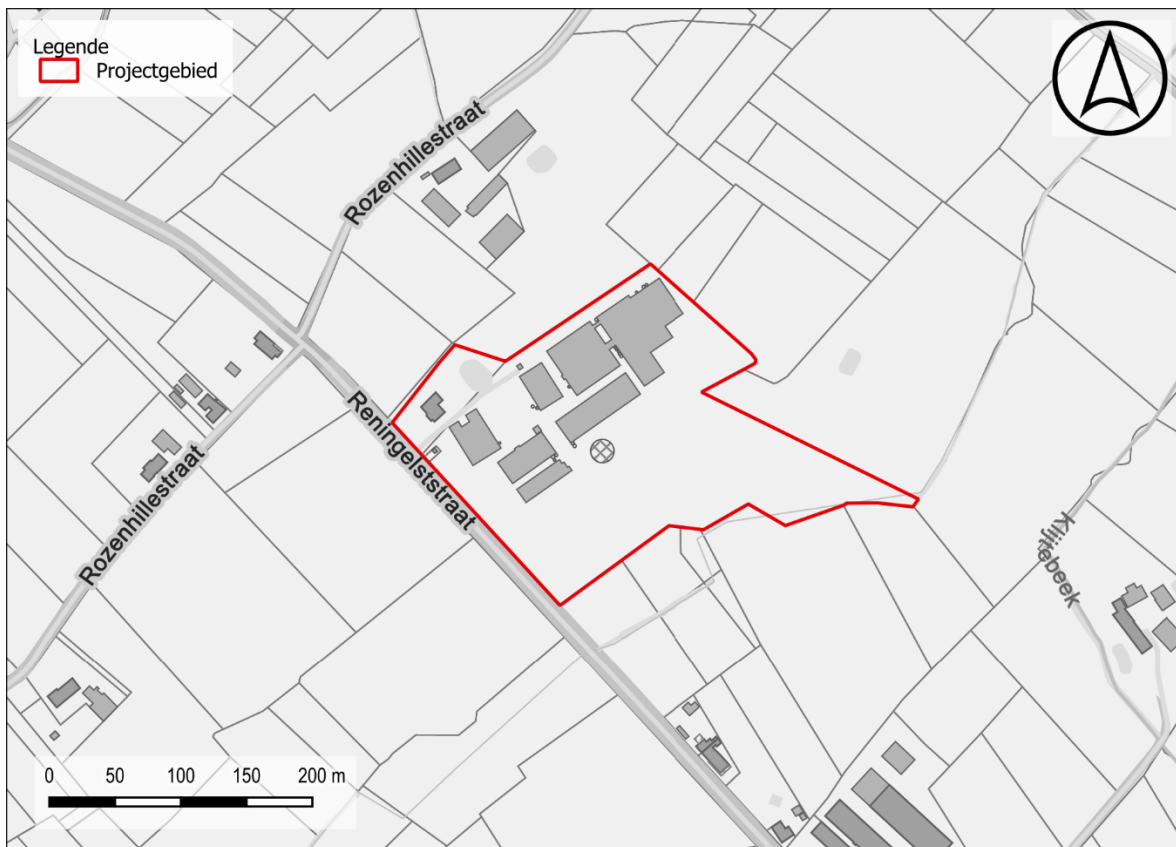
RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. BUREAUONDERZOEK [BO]

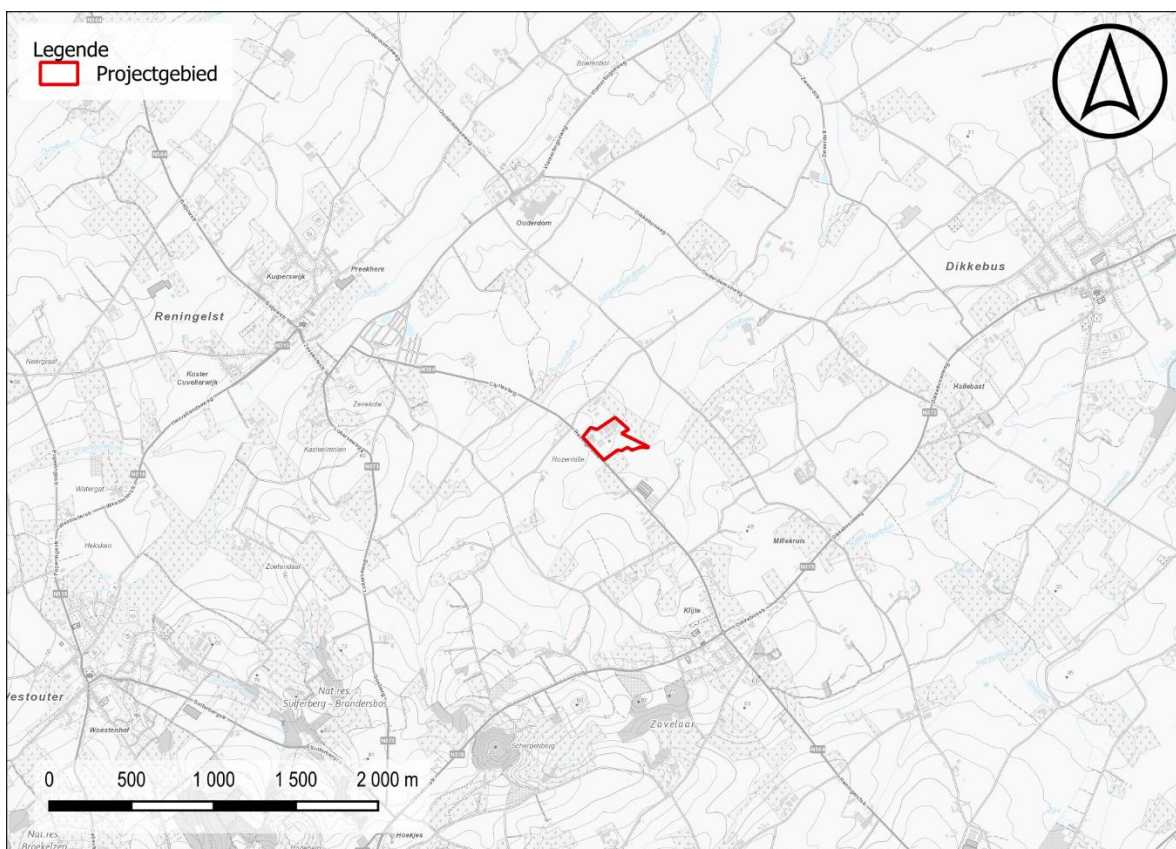
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2025L126	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 38645	Y ₁ : 167792
	X ₂ : 39046	Y ₂ : 168051
KADASTER	Heuvelland Afdeling 6 Loker, Sectie C, Nummers 111K, 111R, 111P	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1 en 2	
OPZET INITIATIEFNEMER	Figuur 4 en 5	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© Geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© Geopunt)

1.1.2 De onderzoeksopdracht

1.1.2.1 *Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied*

“Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.”
– CGP 4.0; p. 28

Op basis van verscheidene parameters, zoals de nog aanwezige erfgoedwaarden, de landschapshistoriek, topografie, geomorfologie, bodemgebruik, vegetatie, en ingreephistoriek, wordt een waardering van het archeologisch potentieel binnen het afgebakende projectgebied opgesteld. Hiertoe wordt een stapsgewijze onderzoeksprocedure doorlopen, waarbij de vraagstelling steeds teruggekoppeld wordt naar volgende kernpunten:

- Wat is de trefkans op intact bewaarde archeologische aanwijzingen?
- Wat zijn de geplande ingrepen in functie van de werkzaamheden? Zullen de werken eventuele vindplaatsen bedreigen?

1.1.2.2 *Werkwijze en strategie van het vooronderzoek fase BO*

RUBEN WILLAERT NV werd aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureauonderzoek op te maken. Dit bureauonderzoek werd uitgevoerd onder leiding van een erkend archeoloog van Ruben Willaert NV. De aard van de werken werd tijdens het bureauonderzoek afgewogen tegen de voorhanden zijnde gegevens relevant voor het projectgebied op bodemkundig, landschappelijk, historisch-cartografisch en archeologisch vlak.

De archeologienota werd opgemaakt middels *Office*- en *Adobe*-software. Het bijhorend kaartmateriaal werd aangemaakt in een GIS-omgeving. Hierin werden de ontwerpplannen ingeladen en geprojecteerd ten opzichte van diverse kaartlagen die raadpleegbaar zijn op geopunt.be, dov.vlaanderen.be, geo.onroerenderfgoed.be, cartesius.be en de website van de centraal archeologische inventaris [CAI]¹. De geraadpleegde literatuur, de digitale bronnen en het kaartmateriaal zijn te vinden in de bijlage.

¹ De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen en andere sites met erfgoedwaarde; onder dezelfde noemer verzamelen we alle opgestelde archeologienota's vanaf 2015.

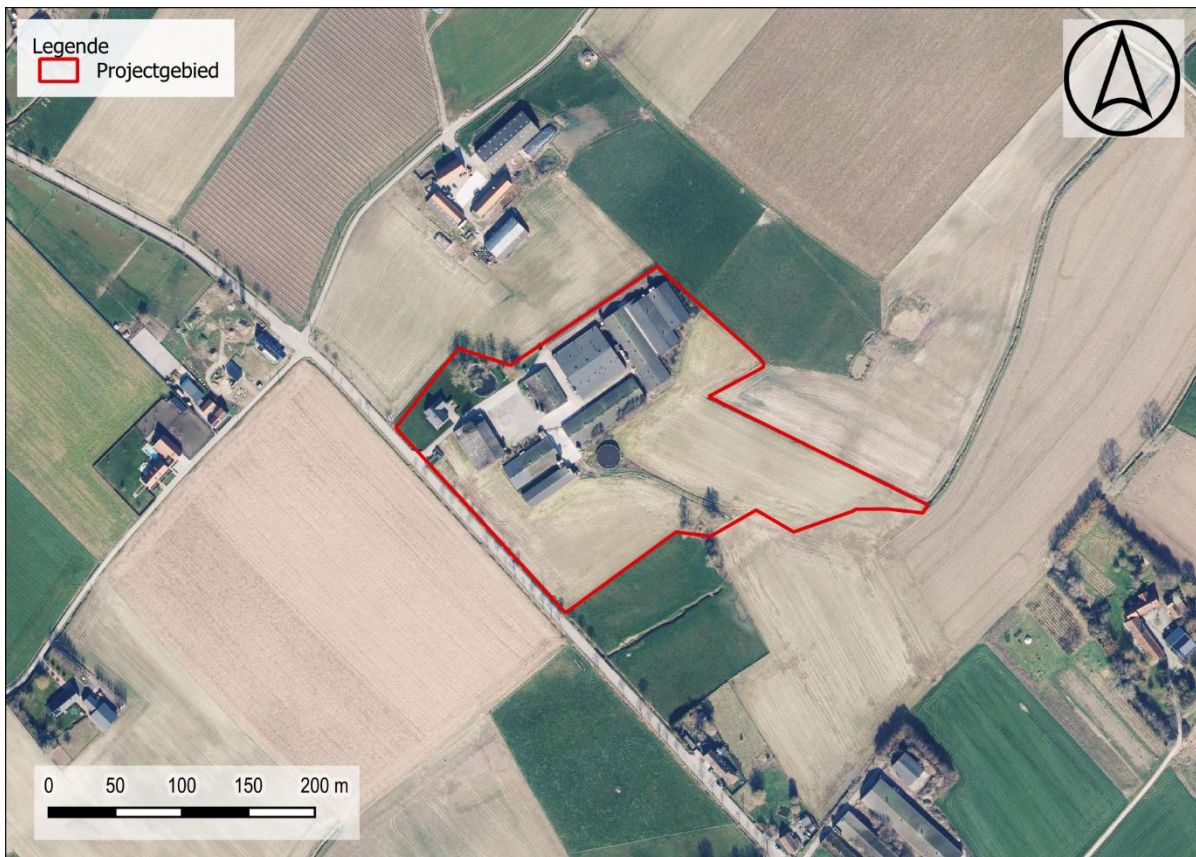
1.1.3 Het projectgebied

1.1.3.1 Archeologische voorkennis

Binnen de grenzen van het projectgebied vond in het verleden nog geen archeologisch (voor)onderzoek plaats.

1.1.3.2 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen langs de Reningelststraat in Loker, deelgemeente van Heuvelland, provincie West-Vlaanderen. De dorpskern van Klijte-Dorp situeert ca. 1,3 km ten zuidoosten. De Klijtebeek stroomt ten zuidwesten van het projectgebied.

Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (© Geopunt)

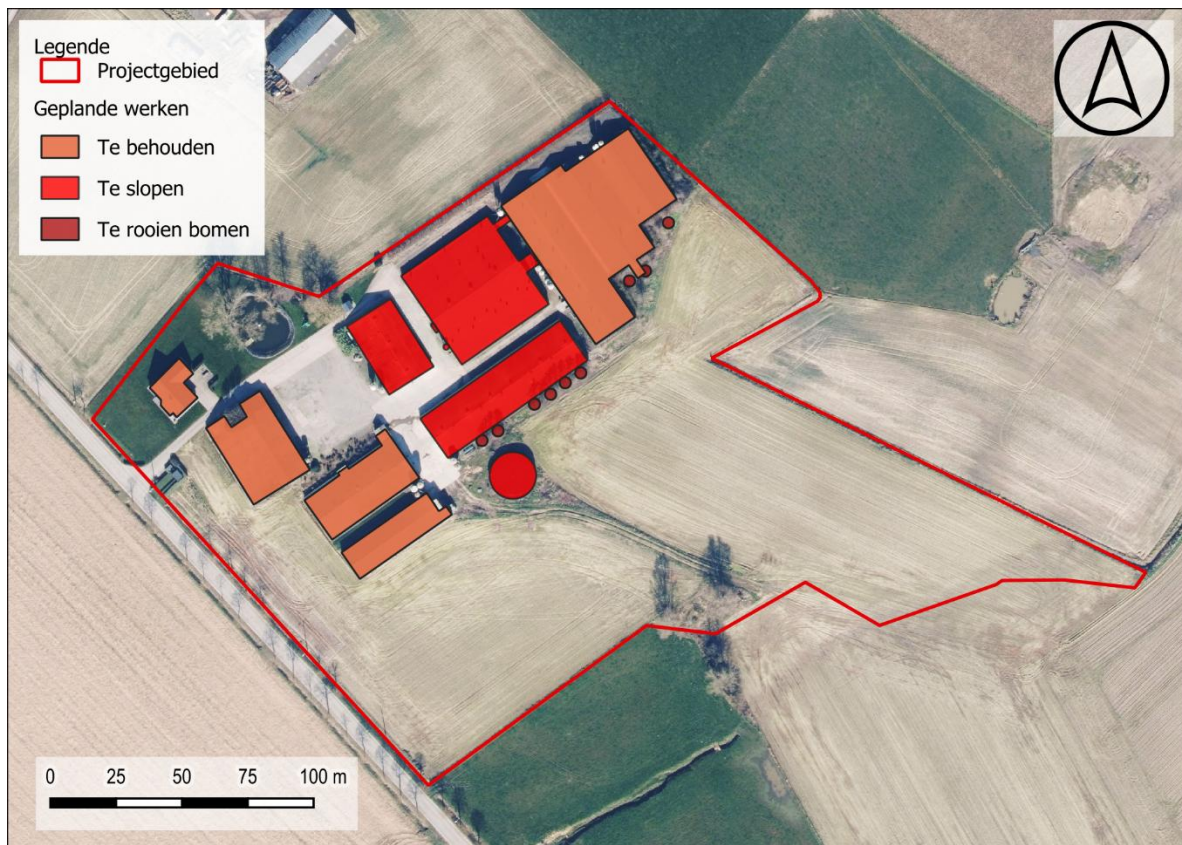
1.1.3.3 Geplande bodemingrepen

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 46 279 m², de gecombineerde oppervlakte van de bodemingrepen bedraagt ca. 7913 m². Op heden is ca. 8721 m² van het terrein bebouwd. Tussen de bebouwing is verharding aanwezig. Het oosten en zuidoosten van het projectgebied is in gebruik als akkerland.

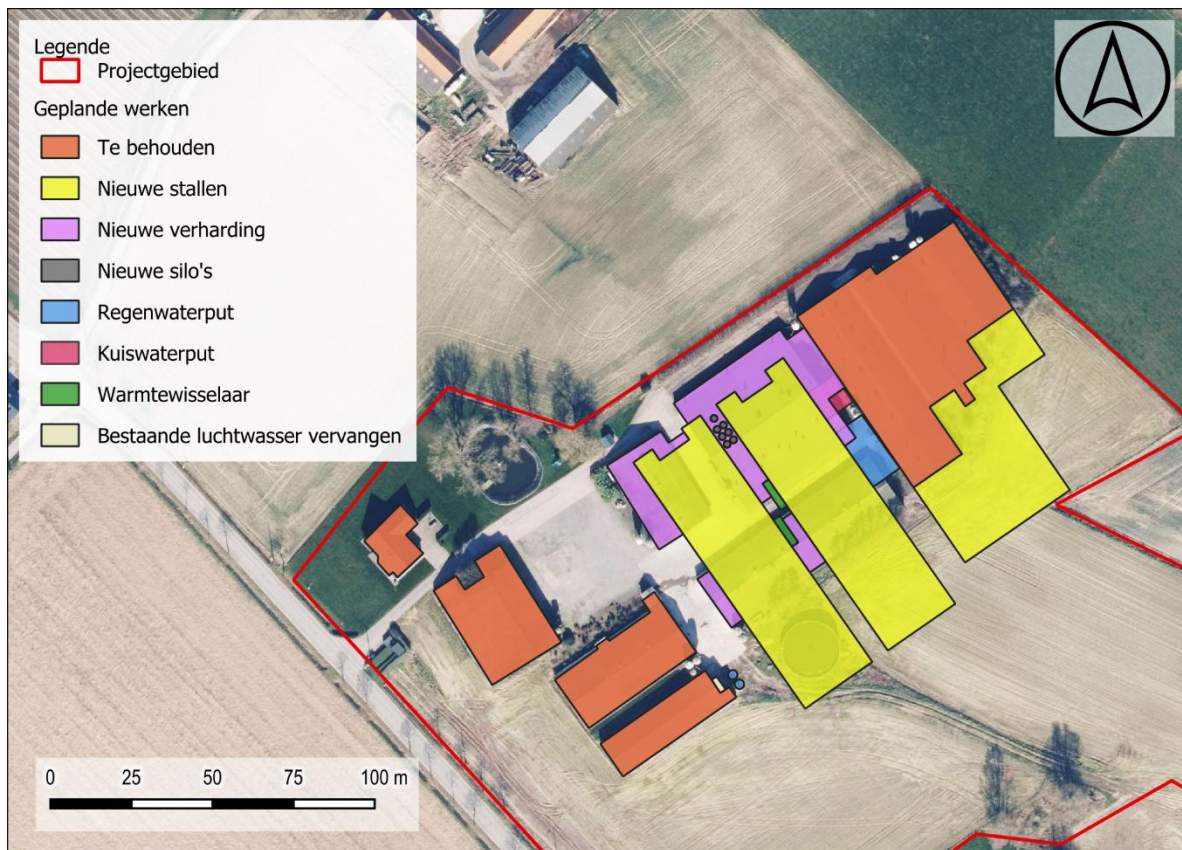
De initiatiefnemer plant de uitbreiding van een agrarisch bedrijf in Loker, deelgemeente van Heuvelland, provincie West-Vlaanderen. In eerste instantie worden een loods, een kippenstal, een varkensstal en een mestsilo gesloopt. Ook worden negen bomen gerooid.

Vervolgens worden drie nieuwbouwstructuren gerealiseerd. Het gaat om twee nieuwe kippenstallen met een gecombineerde oppervlakte van ca. 4590 m² en een nieuwe varkensstal van ca. 1751 m². De kippenstallen worden voorzien van een nieuwe stofbak in het zuidoosten van de stallen.

Over ca. 1289 m² wordt nieuwe voorharding voorzien. Verder worden tussen de pluimveestallen en varkensstallen nieuwe silo's (ca. 24 m²), nieuwe warmtewisselaars (ca. 46 m²), een ondergrondse regenwaterput (400 m³) en een ondergrondse kuiswaterput (200 m³) voorzien. Ten westen van de nieuwe stallen worden twee regenwaterputten van 20 000 l voorzien.

Figuur 4: Opzet initiatiefnemer sloop t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (© Geopunt)

Figuur 5: Opzet initiatiefnemer bouw t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (© Geopunt)

1.2 ASSESSMENT

1.2.1 Landschappelijk kader

De gemeente Heuvelland strekt zich uit over de Zuid-West-Vlaamse heuvelkam ten zuiden van Ieper. Het plangebied bevindt zich een kleine 2 km ten zuidoosten van het historische dorpscentrum van Reningelst. Het centrum van Loker situeert zich ca. 3,5 km ten zuidwesten van het onderzoeksgebied. Het terrein is gelegen aan de noordelijke voet van de Scherpenberg die ten westen van het plangebied wordt ingesneden door de Scherpenbergbeek en direct ten oosten van het plangebied door de Klijtebeek.

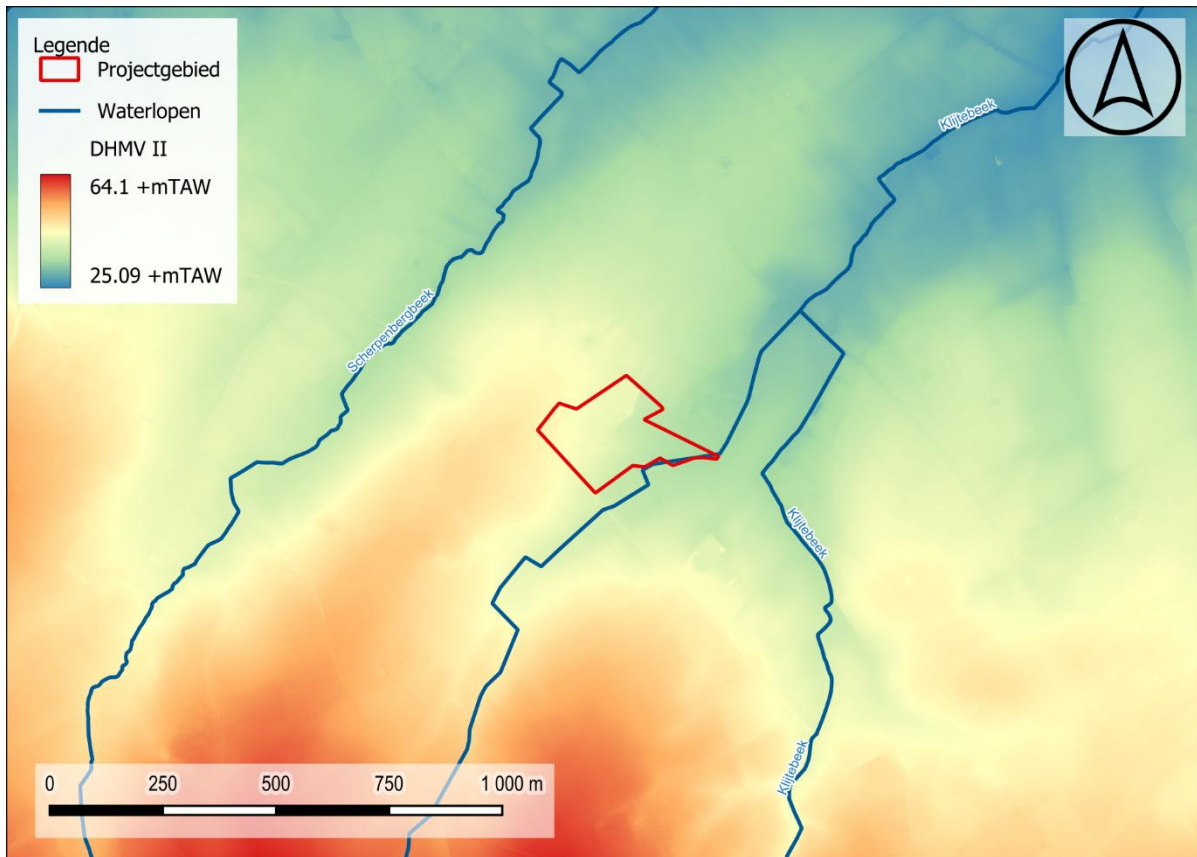
Het lokaal hoogtemodel situeert het projectgebied op een hoogte van **ca. 35,2 tot 46 +m TAW**. Het terrein helt af richting het oosten, richting de Klijtebeek.

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Aalbeke (Formatie van Kortrijk)**. Deze formatie wordt gekenmerkt door donkergrijze tot blauwe klei met glimmers.

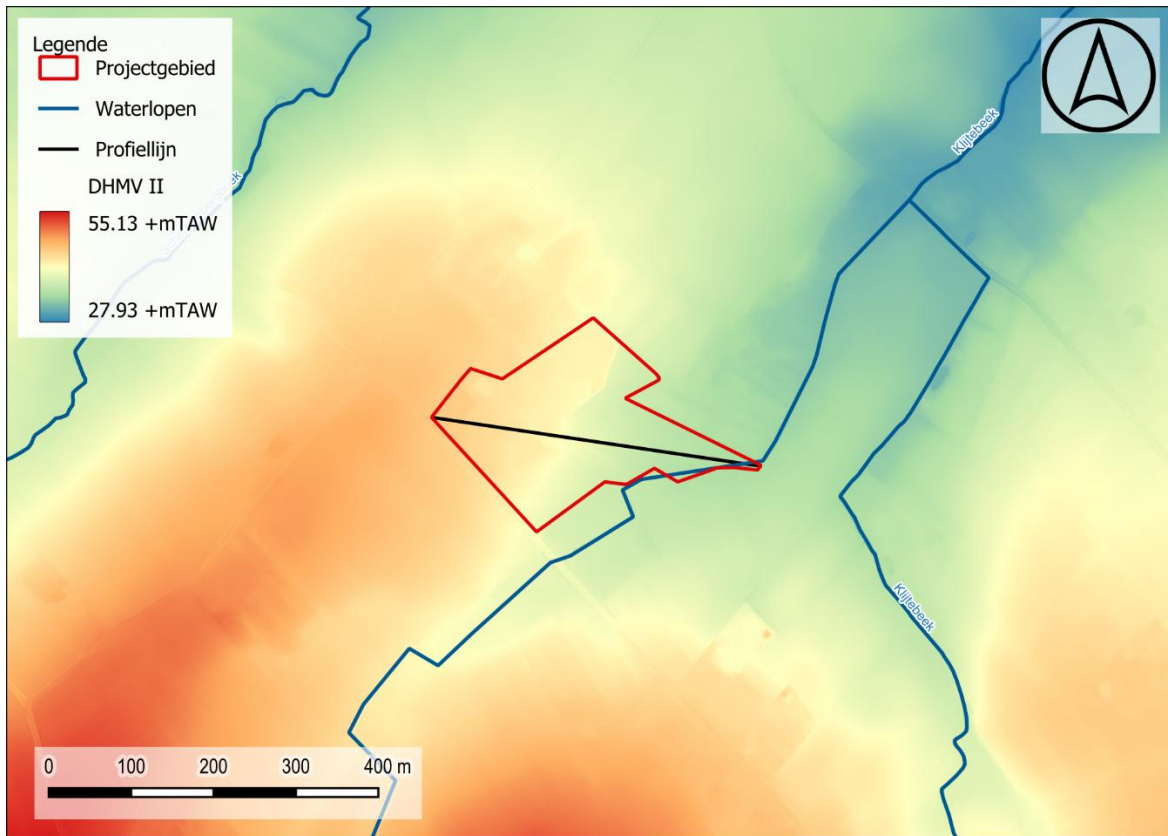
Het projectgebied is deels gelegen in het Quartair type 1 en deels in het Quartair type 1a. Het **type 1** bestaat uit een eolische zand tot zandleem afzettingen van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. De afzettingen kunnen eventueel hellingsafzettingen van het Quartair bevatten. Het **type 1a** bestaat uit de Pleistocene sequentie (type 1) met erboven Holocene en/of Tardiglaciale fluviaatiele afzettingen.

De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied een matig natte tot natte zandleembodem weer. Langsheen het verloop van de Klijtebeek is een profiellose, hydromorfe zandleembodem aangeduid.

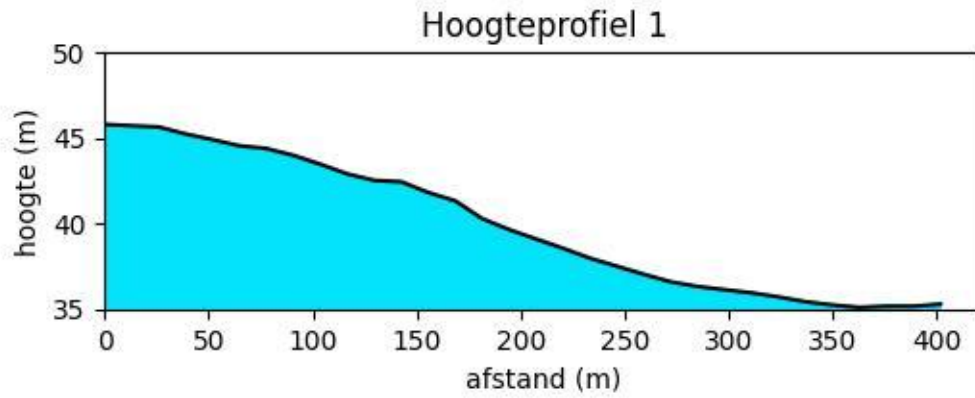
De locatie, op hoger terrein tussen twee beekvalleien, was ongetwijfeld zeer aantrekkelijk voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars.

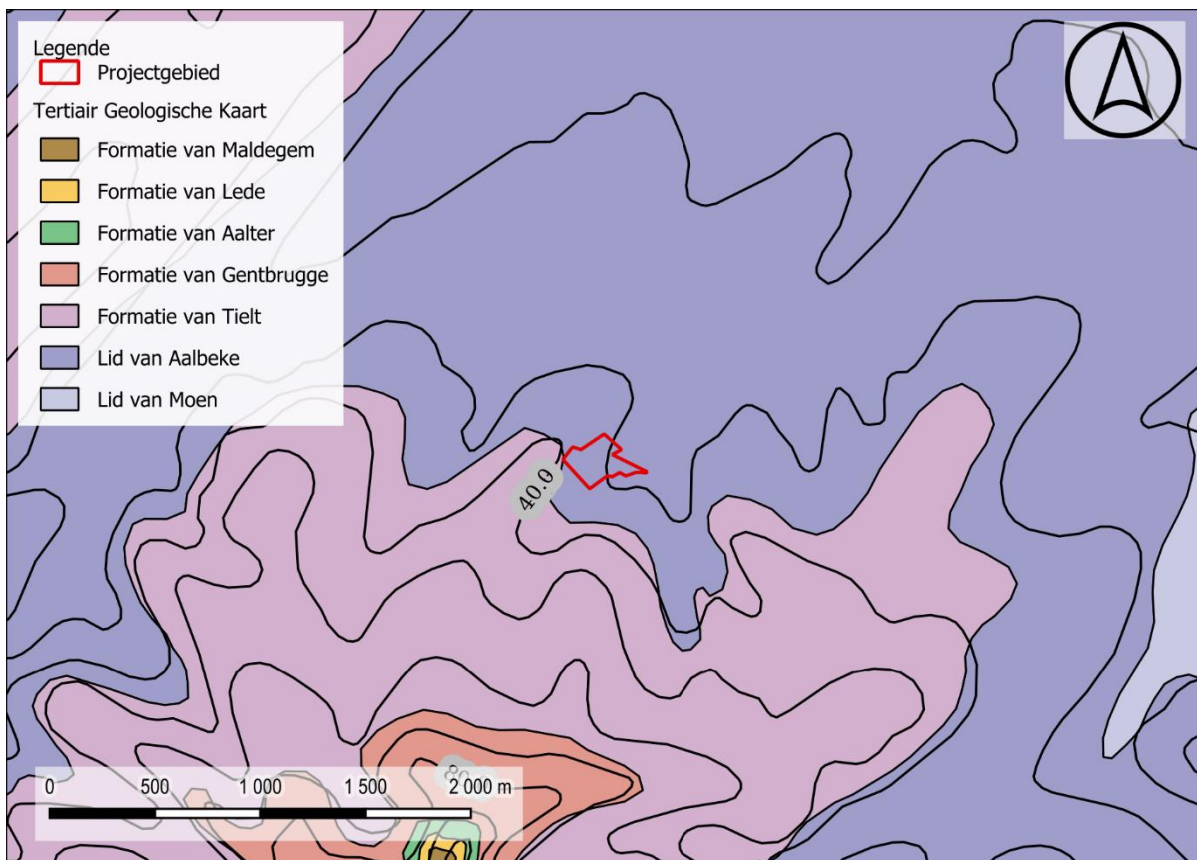
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© Geopunt)

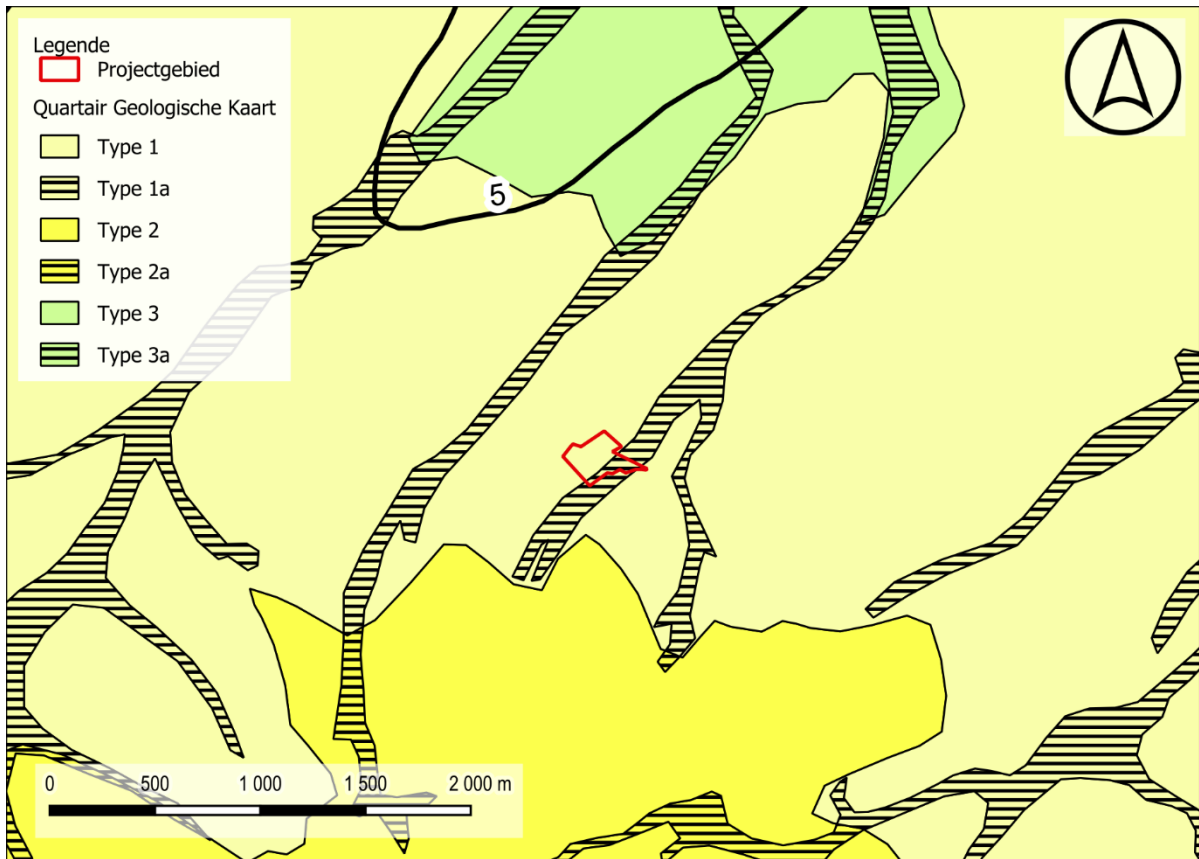
Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© Geopunt)

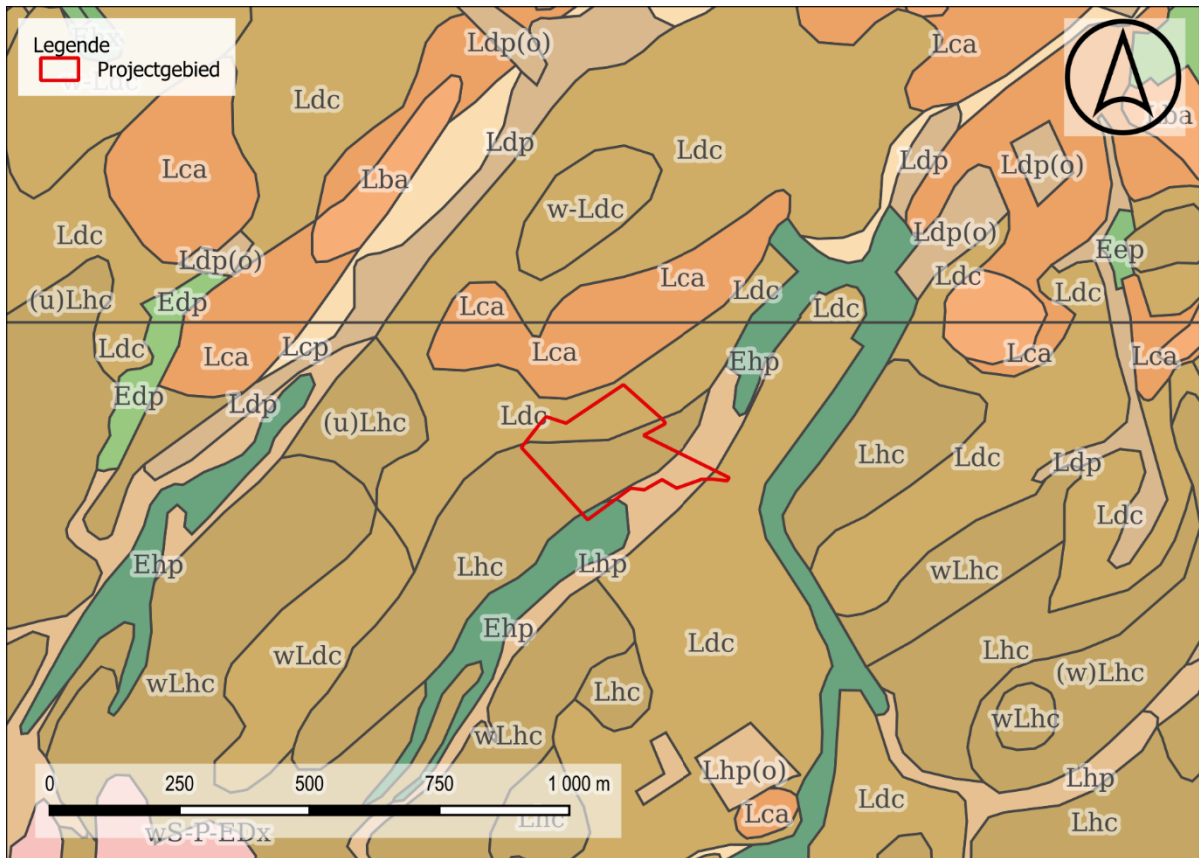
Figuur 10: Hoogteverloop W-O

Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© Geopunt)

Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© Geopunt)

Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© Geopunt)

1.2.2 Historisch kader

I. Loker²

Loker was gelegen nabij de heerbaan Cassel-Kortrijk en was reeds bewoond tijdens de Romeinse periode. Een brandrestengraf op de motte de Galooie wijst op de Romeinse aanwezigheid in het gebied. De Galooie werd door de heren van Loker uitgekozen als versterking. In een eerste fase werd de motte verhoogd, omweld, en voorzien van een toren in vakwerkbouw. Na korte tijd, in de 12^e eeuw, werd de houten constructie vervangen door een bakstenen toren. In de eerste helft van de 16^e eeuw geraakte de vesting in onbruik.

Loker komt voor het eerst voor in 1072 onder de naam *Lokerne*. Etymologisch betekend het heldere beek of is het afgeleid van het Middelnederlandse Lok (omheining/ad).

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd Loker volledig verwoest, voornamelijk tijdens het Duits offensief in maart 1918. Na de oorlog werd het dorp ongeveer naar vooroorlogse aanleg heropgebouwd.

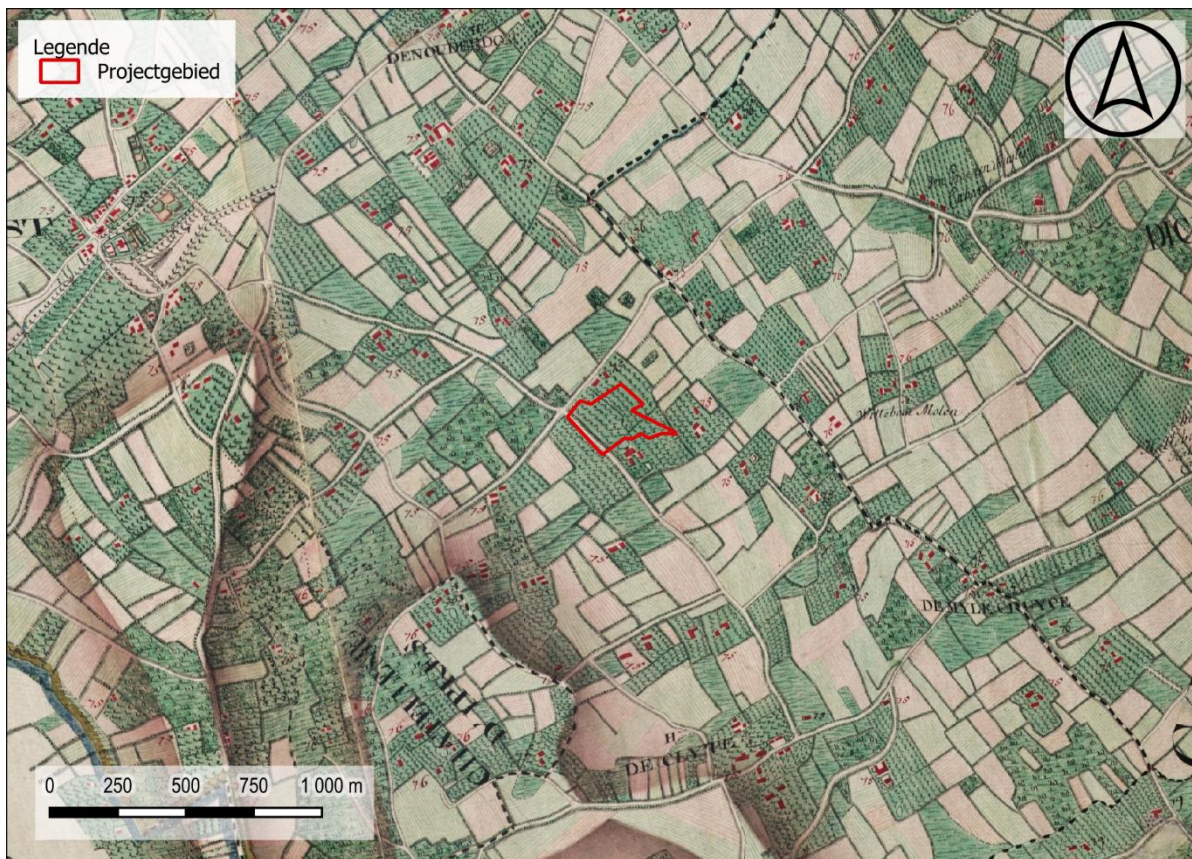
II. Projectgebied

De cartografische bronnen geven een landelijke omgeving weer. De Ferrariskaart karteert het projectgebied als boomgaard. Ten zuiden en ten noorden van het projectgebied zijn enkele gebouwen weergegeven die vermoedelijk een hoeve vormen. Op de 19^e-eeuwse kaarten wordt ter hoogte van het plangebied *Ferme Ryckewaert* afgebeeld. De hoeve bestaat uit enkele gebouwen in het oosten en een waterpartij in het westen. De Vandermaelenkaart karteert het gebied rond de hoeve als weiland. Het gebruik als boomgaard en weiland doet vermoeden dat de gronden minder geschikt waren voor agrarische doeleinden.

Er is contact opgenomen met Dr. Birger Stichelbaut voor dit project. Binnen het projectgebied situeert zich een Brits kamp, wat spoorlijnen en enkele korte loopgraafsegmenten. Binnen de zone van de geplande bodemingrepen echter zijn geen sporen gekarteerd. Daarom werd geen uitgebreide studie opgemaakt. Het projectgebied situeert zich tijdens WO I achter de geallieerde frontlinie. . De omgeving wordt volledig verwoest tijdens het Duitse Lenteoffensief in 1918. Op een gedetailleerde luchtfoto van mei 1918 zijn inderdaad de sporen van een kampement te zien. Binnen de zone van de geplande werken zijn geen sporen ingetekend, met uitzondering van een noordwest-zuidoost georiënteerde voetweg. In het noordwestelijk terreindeel is de hoeve waar te nemen.

De sequentie orthofoto's tonen de geleidelijke uitbreiding van het bestaande agrarisch bedrijf. De zone waar de nieuwe stallen worden voorzien werd door de decennia heen meer en meer bebouwd tot de huidige situatie.

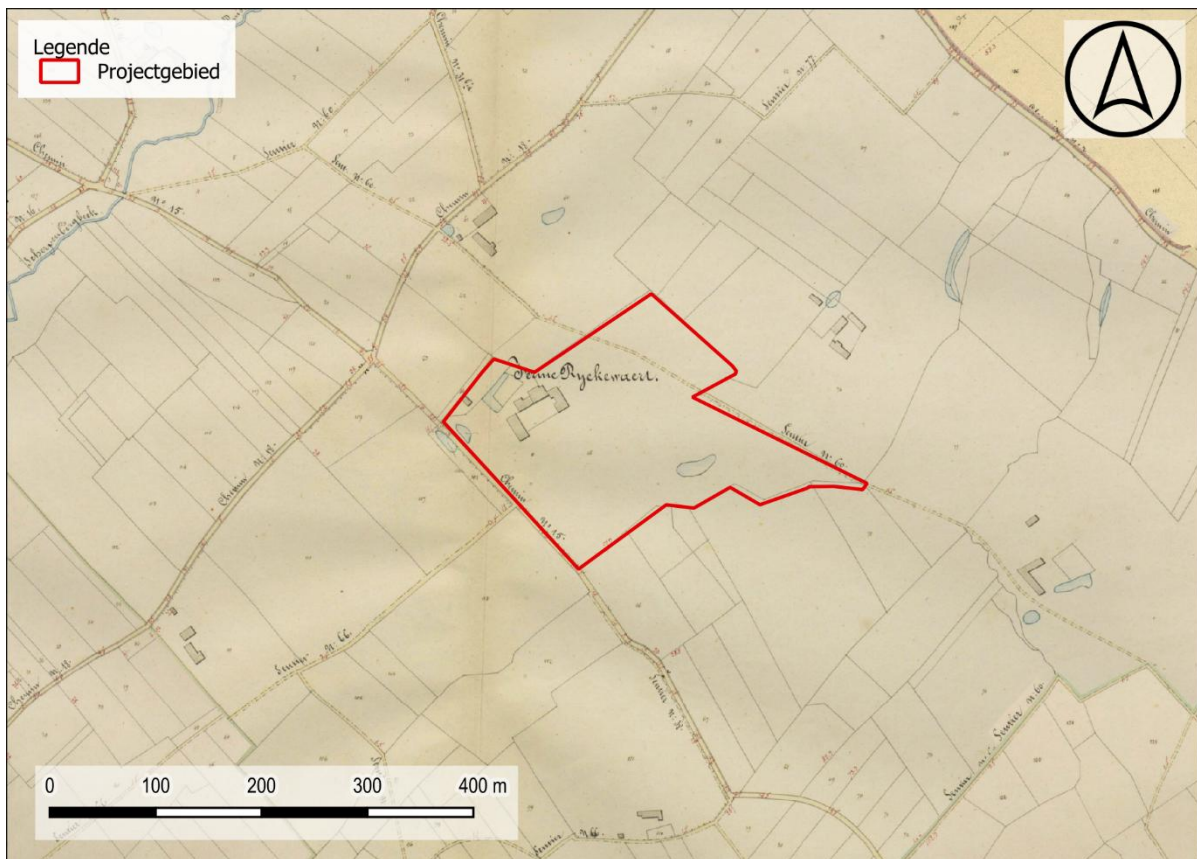
² Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Loker [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14160> (geraadpleegd op 3 december 2025).

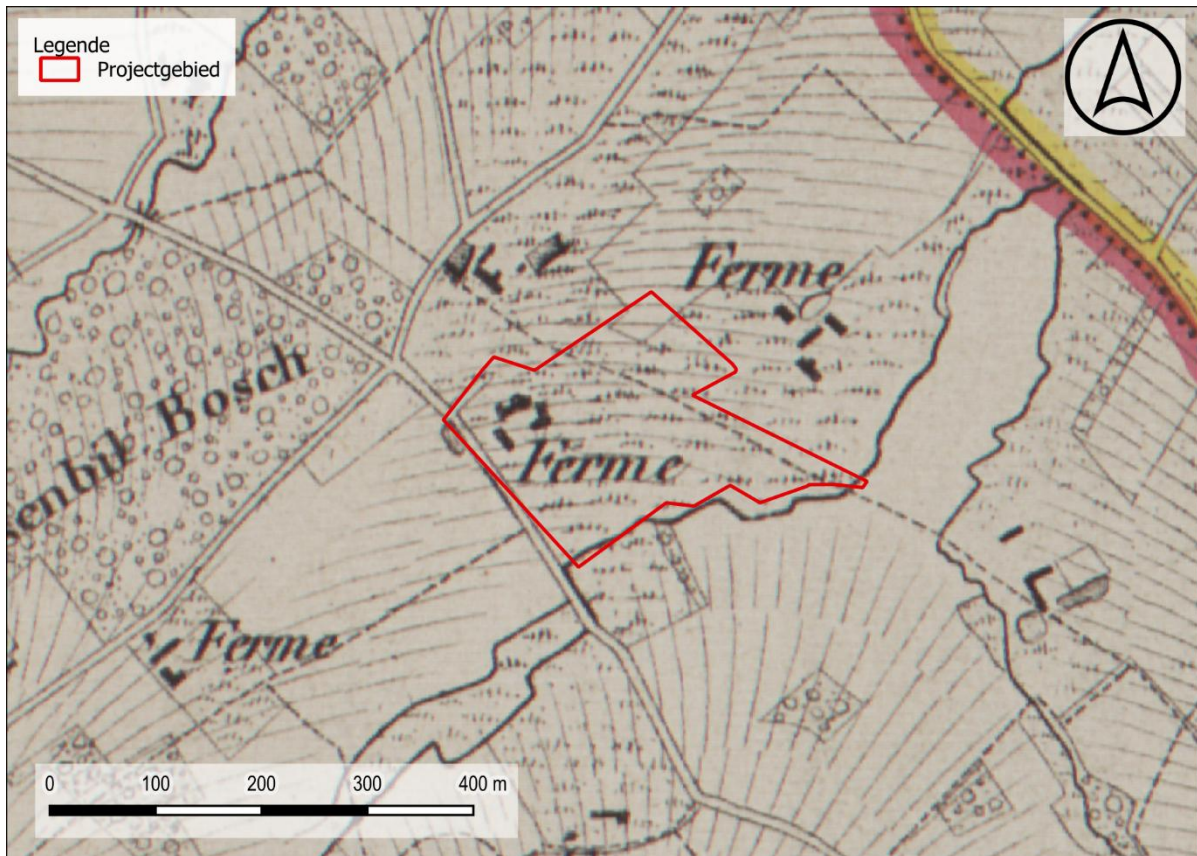
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© Geopunt)

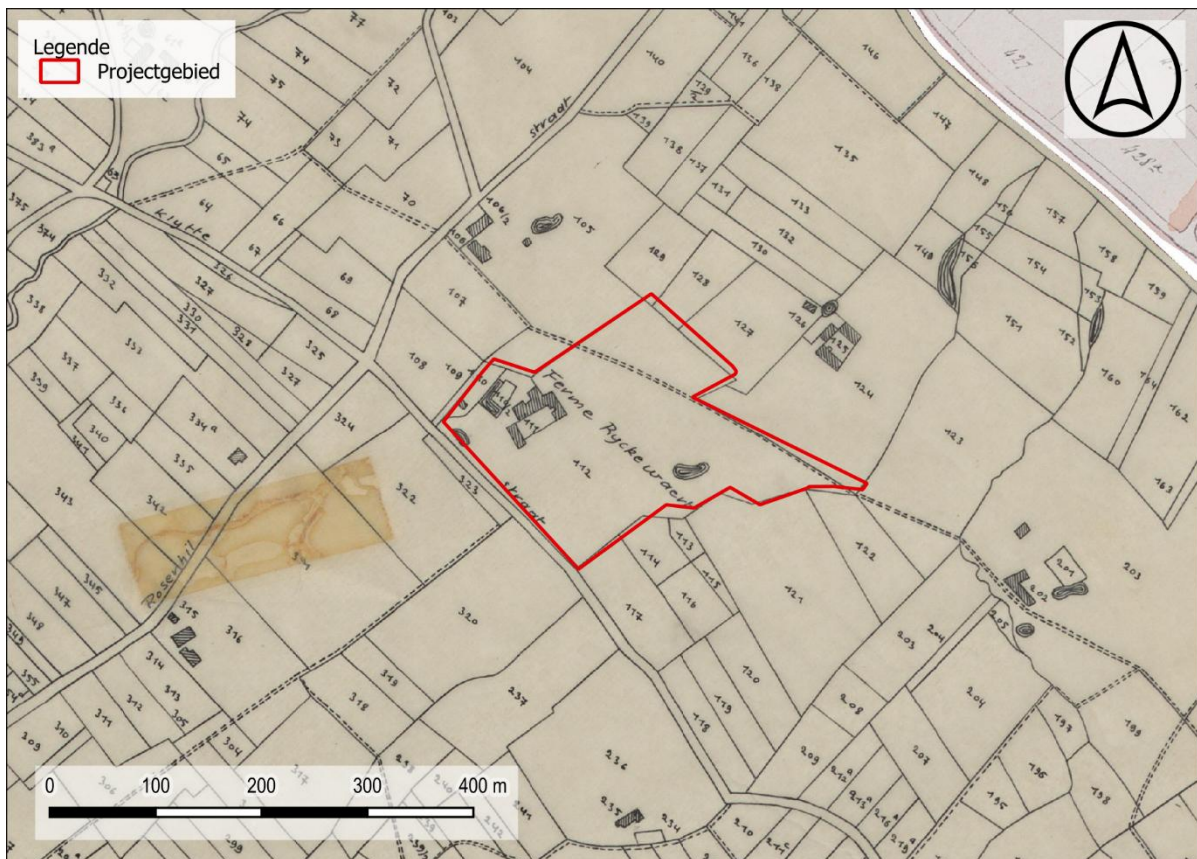
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© Geopunt)

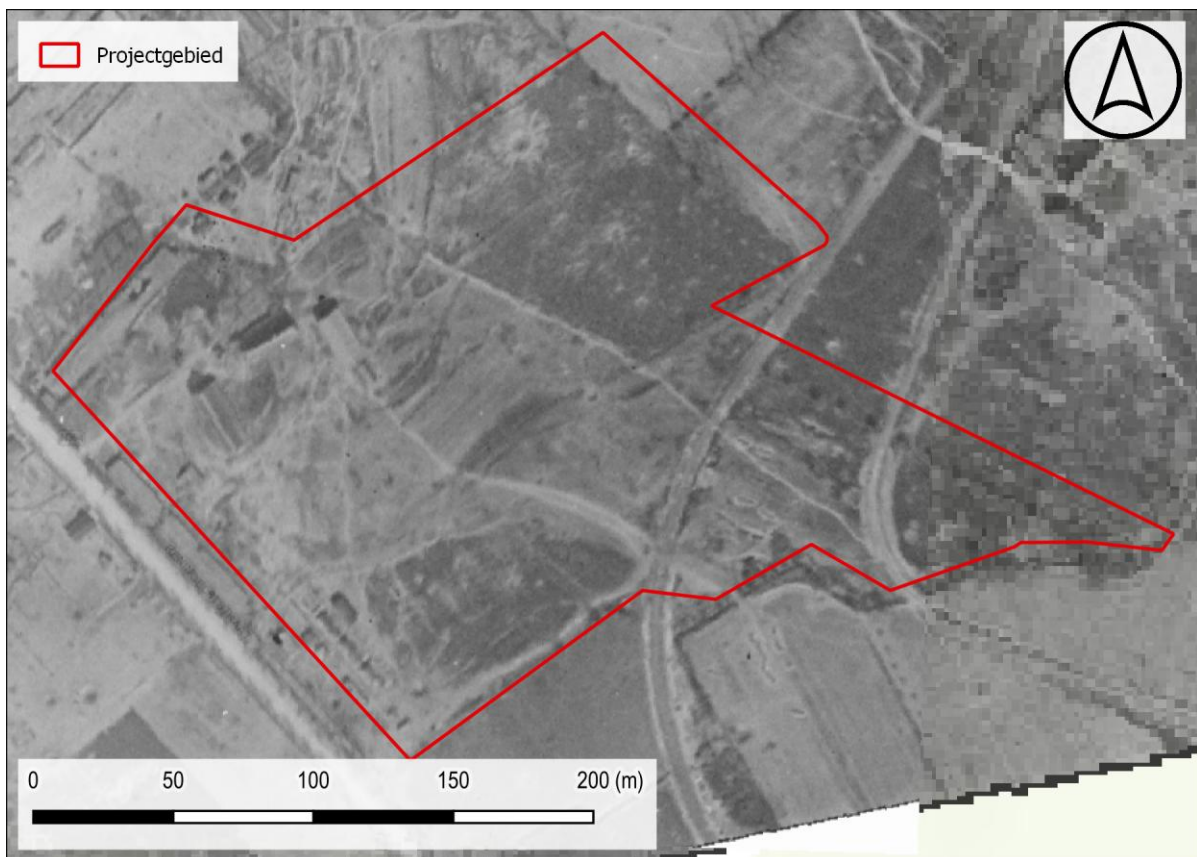
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© Geopunt)

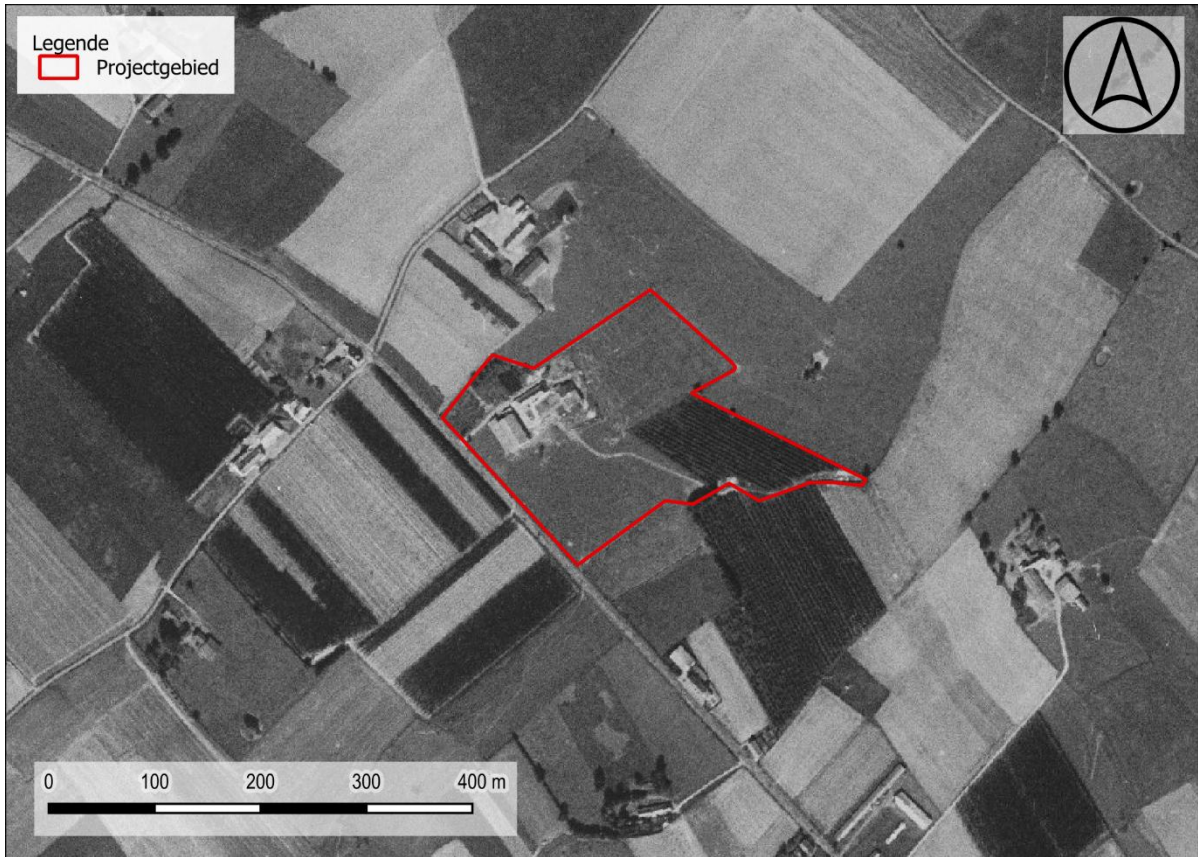
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© Geopunt)

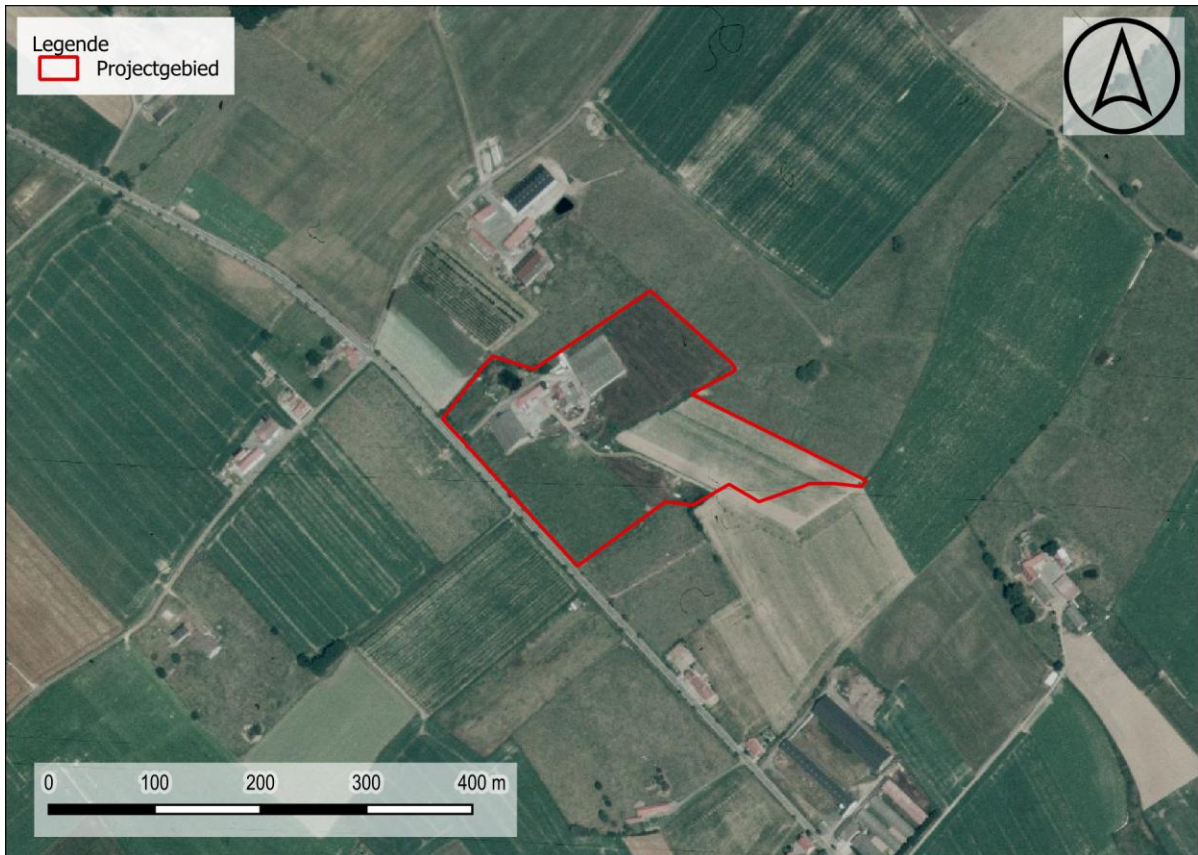
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© Geopunt)

Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. een luchtfoto uit 03/05/1918 (Bron: IWM, via luchtfoto1914-1918).

Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© Geopunt)

Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© Geopunt)

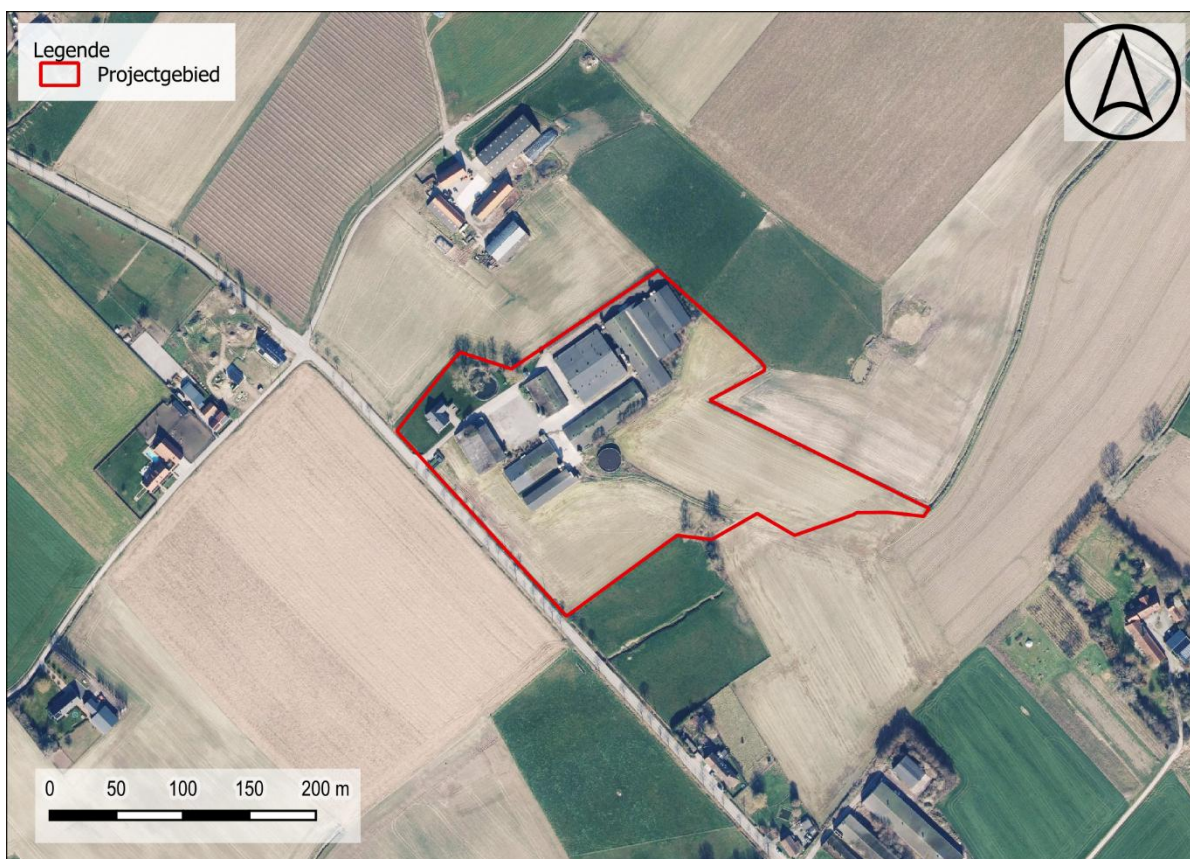
Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© Geopunt)

Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2005-2007 (© Geopunt)

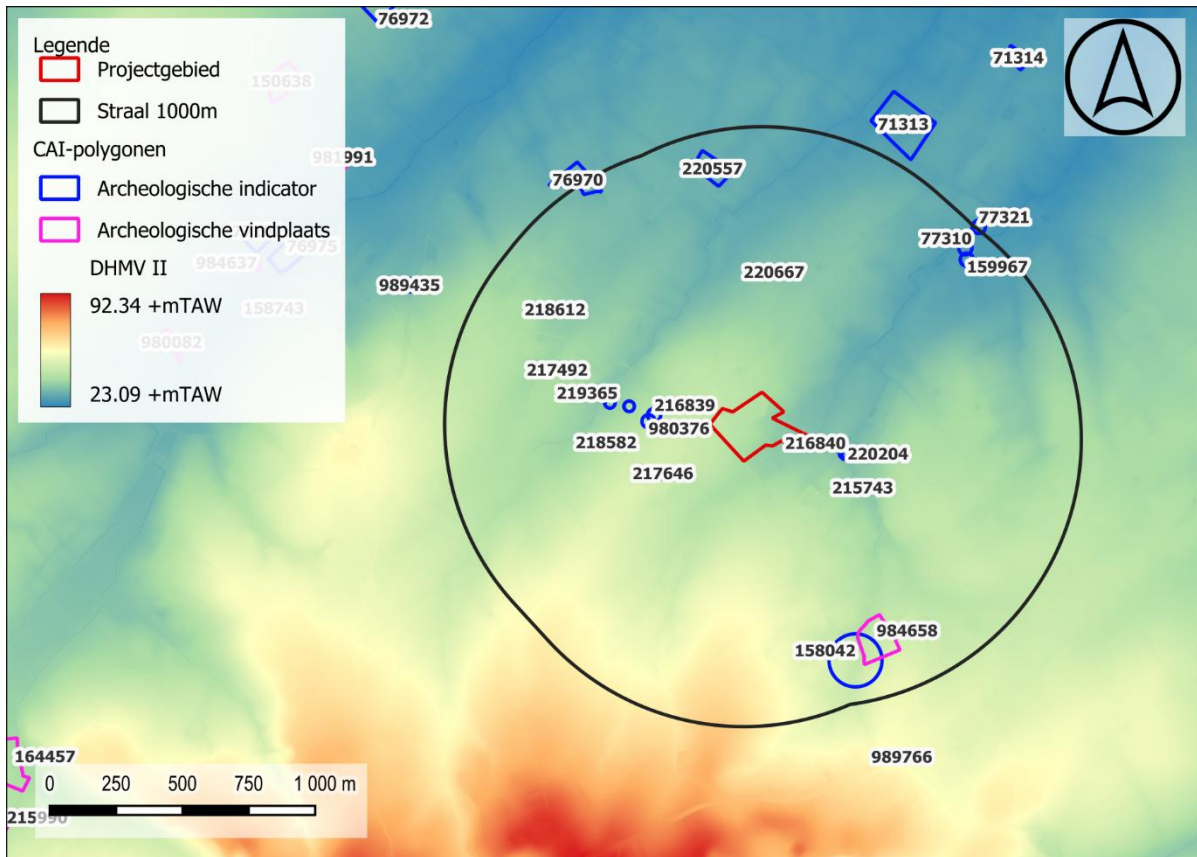
Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© Geopunt)

Figuur 25: Situering projectgebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (© Geopunt)

1.2.3 Archeologisch kader

In de ruime omgeving van het plangebied is nog maar in zeer beperkte mate archeologisch onderzoek uitgevoerd. Bij onderzoek aan de Reningelststraat op het grondgebied van Ieper, ten noorden van het plangebied, werden naast off-site relictten uit de late middeleeuwen ook de resten van een barakken- en tentenkamp uit WOI in kaart gebracht. Hierbij zijn een groot aantal afvalkuilen aangesneden en uitrustingsstukken gerecupereerd. Naast deze tastbare relictten zijn in de omgeving voornamelijk cartografische indicatoren gekend van laatmiddeleeuwse en jongere hoeves en meerdere vondsten uit WOI bij metaaldetecties gemeld.

Figuur 26: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (© Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

158042	<p>(Illegale) Opgraving</p> <p>WOI: ronde houten waterput (9m diep, 1,6m diameter) opgebouwd uit gefabriceerde houten halvemaaanvormige elementen met ijzeren beslag.</p> <p>Bron: Van Wanzelee P. & Bostoën J. 1996, De Klijte 1996 Slagveldonderzoek nabij Brits tentenkamp en een verticale constructie, in: Historia Flandriensis 3/3, pp. 17-18.</p>
984658	<p>Opgraving</p> <p>Late middeleeuwen: verschillende sporen die wijzen op een perceelsindeling. Sleutelgatvormig spoor dat wijst op de aanwezigheid van een kleine geïsoleerde veldoven of houtskoolmeiler.</p>

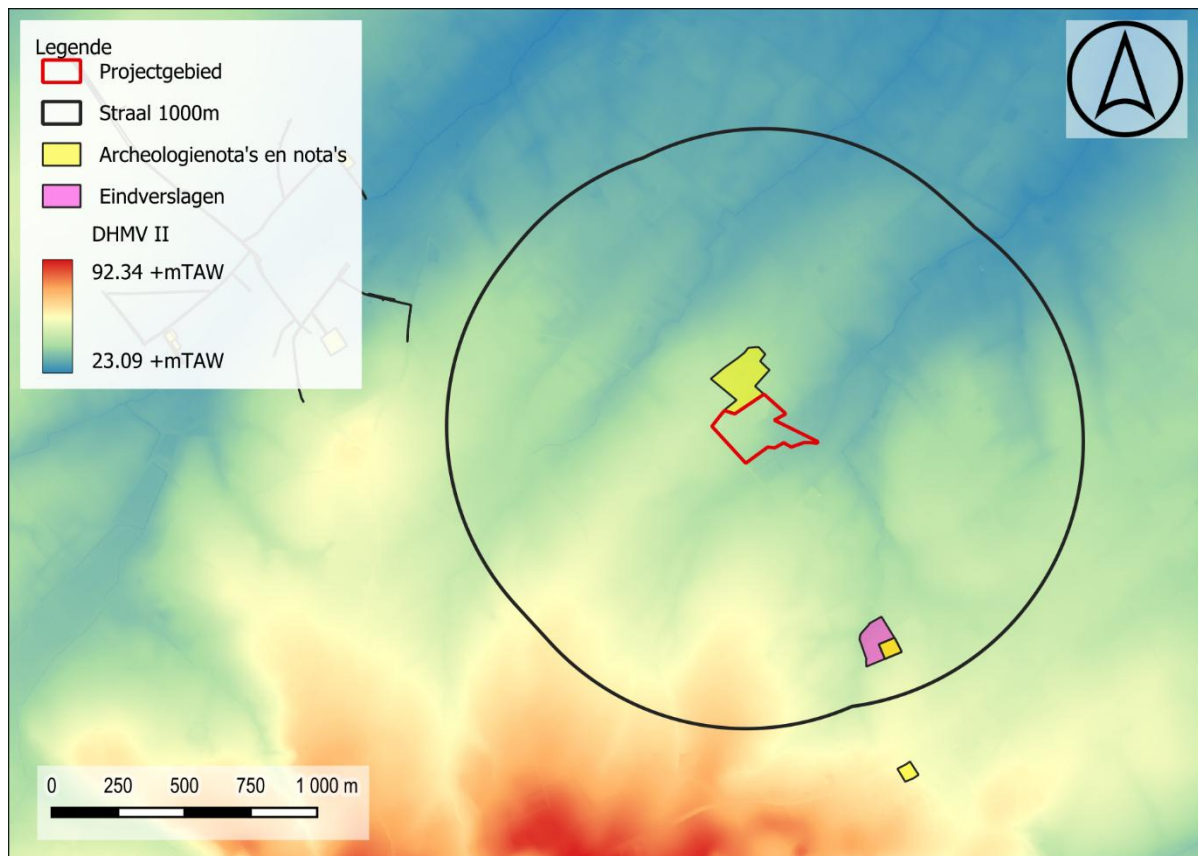
	<p>Eerste Wereldoorlog: kampement, geclusterde afvalkuilen, bomkraters, paalkuilen die wijzen op min. één barak of loods.</p> <p>Bron: Pype, P. e.a. 2022: N° 4 Camp Uncovered. Sporen van een Commonwealth versterking en tenten- en barakkenkampement van de 4th Canadian Artillery Brigade uit de Eerste Wereldoorlog langs de Reningelststraat te De Klijte (Heuvelland, West-Vlaanderen). ABO archeologische rapporten, 1784, Gent.</p>
--	--

II. Archeologische indicatoren

76970	<p>Indicator cartografie</p> <p>Late middeleeuwen: site met walgracht, relict van de walgracht in de vorm van een ovalen put</p>
77310	<p>Metaaldetectie</p> <p>WOI: kogels, badges, bajonet, lader, knopen...</p>
77321	<p>Metaaldetectie</p> <p>Late middeleeuwen: zilveren real van rond 1500</p> <p>WOI: 3 insignes: een shouldertitle van Middlesex, een capbadge van The Queens en een capbadge van North British Columbians (102 reg), enkele losse vondsten</p>
159967	<p>Metaaldetectie</p> <p>WOI: munitie, gespen, knopen, munten</p>
215743	<p>Metaaldetectie</p> <p>Volle middeleeuwen: pauselijke zegel (zegellood?) van Paus Alexander III, 1105-1152</p>
216839	<p>Metaaldetectie</p> <p>WOI: cap badge Australië, Britse uniformknoppen, Britse en Franse kogelpinnen, Britse 'webbing buckels', enkele penny's, loden balletjes, stukje drijfband van obussen, Canadees identiteitsplaatje ('City of Winnipeg'), veel kogelhuizen</p>
216840	<p>Metaaldetectie</p> <p>WOI: Engelse knoop, Belgische knoop, kogeltopjes, lege kogelhuizen, hoefijzer, koperen gespjes</p>
217492	<p>Metaaldetectie</p> <p>WOI: zilveren Franse munt 1 frank (1917), zilveren Franse munt 50 centiem (1915), 6 Britse general service knopen, koperen kuisbusje (lee enfield), koperen lepel gemaakt in Sheffield, 3 Britse 'webbing buckels' koperen drinkbus stuk shoulder title SSTAF, 32 stukken kogels</p>
217646	<p>Metaaldetectie</p> <p>WOI: 3 stukjes shouldertitle</p>
218582	<p>Metaaldetectie</p> <p>WOI: 1 cap badge royal field artillery, cap badge Australian rising sun, cap badge royal ingeneers, verschillende standaard Britse uniform knopen, penning munten,</p>

	<p>Franse munten (1895-1917), een idris fles, verschillende gewone bierflessen, een lege munitie koffer, enorm veel hulzen van kaliber 303 brits, een paar granaten (opgehaald dovo)</p>
218612	<p>Metaaldetectie</p> <p>WOI: zilveren Franse munt 50 centiem (1916), capbadge royal artillerie, 12 Britse knopen, 6 gespen</p>
218868	<p>Metaaldetectie</p> <p>WOI: 1 shouldertitle RWF, stukje lepel, enkele Britse knopen</p>
219365	<p>Metaaldetectie</p> <p>WOI: Stuk van een Britse Shoulder title, ("EDFORD"), Australische Rising Sun collar badge, Britse zilveren munt (Gothic Florin – 1879), klein stukje afgebroken shoulder title ("ED"), Franse munt 5 centimes (1912), Belgische munt 25 centimes (1908), Belgische munt 2cent (1841), 17 General Service Buttons, 3 Blanco Duitse knopen, 2 Britse broeksknopen, 1 Lee Enfield pull through, 1 Britse 1 inch tabend van de Pattern 1908 web equipment, 1 kleine Britse sluiting van de SBR gasmasker zak, 1 afgevuurde Britse 303 kogel, 2 afgevuurde Franse kogels, regiment knoop van de Royal Field Artillery, regiment knoop van de Guards, 1 Brits kepie gespje, 2 onbekende koperen plaatjes ("8479"/"8486")</p>
220204	<p>Metaaldetectie</p> <p>WOI: kogel, pinnetjes, Engelse knoop, schrapnel</p>
220667	<p>Metaaldetectie</p> <p>WOI: zilveren Franse munt 50 centimes (1916)</p>
980376	<p>Metaaldetectie</p> <p>WOI: insignes, kogels, gespen, knopen en munten</p>

III. Onderzoek (nog) niet opgenomen in de CAI

Figuur 27: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de (Archeologie)nota's en eindverslagen (© Geopunt).

<p>14454 &20743</p>	<p>Reningelststraat Bureauonderzoek en proefsleuvenonderzoek</p> <p>Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden 14 afvalkuilen, 11 mogelijke afvalkuilen en paalfunderingen van minstens 1 barak uit de Eerste Wereldoorlog aangetroffen. Verder werd nog een cirkelvormige structuur aangesneden. Er werd vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving geadviseerd (zie archeologische vindplaats 984658).</p> <p>Bron: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/14454; https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/20743</p>
<p>18363</p>	<p>Bureauonderzoek</p> <p>Het bureauonderzoek toont een archeologisch potentieel aan voor de postmiddeleeuwen en Eerste Wereldoorlog. Voor WOI gelden volgende verwachtingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Twee Britse loopgraven uit 1916. Vooral de loopgraaf met eilandtraversen is van belang aangezien dit een weinig voorkomend type is die bovendien nog niet eerder archeologisch is onderzocht. – In de late zomer en herfst van 1917 werd nabij en op het projectgebied een omvangrijk Brits kamp opgericht dat bestond uit barakken en tenten. Hoewel de archeologische impact van deze structuren zelf heel laag of minimaal zal zijn, is het wel een signaal dat er afvalcontexten kunnen aangetroffen worden die iets leren over het dagelijkse leven in een dergelijk Brits barakkenkamp.

- Na het Duitse voorjaarsoffensief komt het projectgebied dicht bij de frontlijn te liggen. In de zomer van 1918 zien we een tweede fase van loopgravenbouw op loopgravenkaarten. Hun vorm zal minder waarheidsgetrouw zijn weergegeven hierop doordat ze slechts schematisch worden aangeduid op de brondocumenten.
- De aanwezigheid van niet-ontplofte munitie kan niet worden uitgesloten; er zijn echter geen historische luchtfoto's beschikbaar voor de laatste maanden van de oorlog die dit kunnen documenteren.

Er werd vervolgonderzoek geadviseerd door middel van een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek ter hoogte van de geplande werken.

Bron: <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/18363>

1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK

De opdrachtgever plant de herinrichting en uitbreiding van een bestaande veehouderij aan de Reningelststraat 90 te Loker, deelgemeente van Heuvelland. Het volledige plangebied heeft een oppervlakte van ca. 46 279 m² en wordt ingenomen door bebouwing (8721 m²), verharding en akkerland. In eerste instantie wordt een deel van de aanwezige infrastructuur gesloopt. Vervolgens worden 2 nieuwe pluimveestallen en een nieuwe varkensstal gebouwd waarbij tevens nieuwe verharding en bijhorende infrastructuur worden gerealiseerd. De geplande ingrepen beslaan een gecombineerde oppervlakte van ca. 7913 m².

De gemeente Heuvelland strekt zich uit over de Zuid-West-Vlaamse heuvelkam ten zuiden van Ieper. Het plangebied bevindt zich een kleine 2 km ten zuidoosten van het historische dorpscentrum van Reningelst. Het centrum van Loker situeert zich ca. 3,5 km ten zuidwesten van het onderzoeksgebied. Het terrein is gelegen aan de noordelijke voet van de Scherpenberg die ten westen van het plangebied wordt ingesneden door de Scherpenbergbeek en direct ten oosten van het plangebied door de Klijtebeek. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het plangebied een profiel weer waarvan de top bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. Langsheen het verloop van de Klijtebeek is een profiel weergegeven waarvan de top bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied een matig natte tot natte zandleembodem weer. Langsheen het verloop van de Klijtebeek is een profiellose, hydromorfe zandleembodem aangeduid. De locatie, op hoger terrein tussen twee beekvalleien, was ongetwijfeld zeer aantrekkelijk voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars.

De cartografische bronnen reflecteren een landelijke omgeving. Op de Ferrariskaart is ter hoogte van het plangebied een boomgaard afgebeeld. Zowel ten noordwesten als ten zuidoosten zijn hoeves weergegeven. Op basis van het 19^e-eeuwse, nauwkeurigere kaartmateriaal, kan afgeleid worden dat de zuidoostelijke hoeve eigenlijk binnen het plangebied valt. Op de Atlas der Buurtwegen wordt ze aangeduid met het toponiem *Ferme Ryckewaert*. Rondom dit hoevecomplex zijn meerdere waterpartijen aangeduid. Tijdens WOI komt de omgeving binnen de geallieerde logistieke zone te liggen. De omgeving wordt volledig verwoest tijdens het Duitse Lenteoffensief in 1918. Bij navraag is gebleken dat er ter hoogte van de geplande werken geen defensieve of logistieke structuren te herkennen zijn op militaire luchtfoto's of loopgravenkaarten.

In de ruime omgeving van het plangebied is nog maar in zeer beperkte mate archeologisch onderzoek uitgevoerd. Bij onderzoek aan de Reningelststraat op het grondgebied van Ieper, ten noorden van het plangebied, werden naast off-site relictten uit de late middeleeuwen ook de resten van een barakken- en tentenkamp uit WOI in kaart gebracht. Hierbij zijn een groot aantal afvalkuilen aangesneden en uitrustingsstukken gerecupereerd. Naast deze tastbare relictten zijn in de omgeving voornamelijk cartografische indicatoren gekend van laatmiddeleeuwse en jongere hoeves en meerdere vondsten uit WOI bij metaaldetecties gemeld.

Concreet dient ter hoogte van het plangebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Op basis van het gunstige landschappelijke kader kan gesteld worden dat de verwachting bestaat uit zowel artefactenconcentraties als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. In de eerste plaats

dient een landschappelijk bodemonderzoek na de sloop de bodemopbouw en verstoringsgraad te bepalen. Mogelijk is het bodemarchief dermate verstoord door bouwactiviteiten in het verleden dat verder onderzoek niet langer kan leiden tot enige kenniswinst. Mochten plaatselijk echter bodemhorizonten aanwezig zijn die kunnen wijzen op betere bewaringsomstandigheden m.b.t. artefactenconcentraties, dan dienen deze bemonsterd te worden in een verkennend grid. In het geval van een positieve staalname wordt dit onderzoek aangevuld met waarderende archeologische boringen en/of testvakken. Met betrekking tot erfgoed bestaand uit bodemsporen is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte manier om relictten in kaart te brengen en de impact van de geplande werken hierop te evalueren.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

KAARTMATERIAAL

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, Graaf de Ferraris [1771-1778]

Atlas der Buurtwegen d.d. 1842

Topografische kaart van Vandermaelen d.d. 1846 – 1854

Popp-kaart d.d. 1842-1879

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerenderfgoed.be>

<https://www.luchtfoto1914-1918.be/nl/geoportaal>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© Geopunt).....	4
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© Geopunt)	4
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (© Geopunt)	6
Figuur 4: Opzet initiatiefnemer sloop t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (© Geopunt)....	7
Figuur 5: Opzet initiatiefnemer bouw t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (© Geopunt)....	8
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (© Geopunt).....	10
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© Geopunt)	10
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© Geopunt)	11
Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© Geopunt)	11
Figuur 10: Hoogteverloop W-O.....	12
Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© Geopunt)	12
Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© Geopunt)	13
Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© Geopunt)	13
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© Geopunt)	15
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© Geopunt)	15
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© Geopunt)	16
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© Geopunt) ..	16
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© Geopunt).....	17
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. een luchtfoto uit 03/05/1918 (Bron: IWM, via luchtfoto1914-1918).	17
Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© Geopunt).....	18
Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© Geopunt).....	18
Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© Geopunt).....	19
Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2005-2007 (© Geopunt).....	19
Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© Geopunt).....	20
Figuur 25: Situering projectgebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (© Geopunt)	20
Figuur 26: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (© Geopunt).	21
Figuur 27: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de (Archeologie)nota's en eindeverslagen (© Geopunt).....	24

CHRONOLOGISCH KADER

